

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

Suvremeni izazovi: NACIONALIZAM

Autor: Tvrtko Noa Pater

Croatian Education and Development
Network for the Evolution of
Communication - HERMES
Croatia

Kreisau-Initiative
Kreisau Initiative e.V.
Germany

Open Communication
Serbia

TRANSFORM
Sweden

Western Balkans
Network
Bosnia-Herzegovina

**Sufincirana
Europska unija**

Ovaj projekt sufinanciran je sredstvima Europske komisije. Stavovi i sadržaj nastavnih planova isključiva su odgovornost njihovih autora i ne odražavaju stavove Europske komisije ili provedbenih organizacija. Europska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne uporabe ove publikacije.

Suvremeni izazovi: Nacionalizam

O projektu

Inicijativa 'DARE - Depolarization Activism for Resilient Europe' ('Aktivizam za depolariziranu i snažnu (otpornu) Europu') pokrenuta je s ciljem stvaranja prostora za kritički pristup učenju te dijalog usmjeren na mlade i njihov aktivizam u području suvremenih izazova kao što su polarizacija, radikalizacija, mentalno zdravlje te kršenja ljudskih prava. Obrazovni materijali projekta DARE nastoje ojačati aktivno građanstvo i europske vrijednosti te promovirati i osnažiti glasove mladih i njihov građanski angažman. Za više informacija o projektu posjetite mrežnu stranicu: www.depolarisation.eu

Teme

- 'Suvremeni izazovi' tema - istraživanje složenih suvremenih problema koji se obično ne obrađuju u školama;
- Problem nacionalizma (poistovjećivanje s vlastitom nacijom i apsolutna potpora njezinim interesima, koja isključuje i nanosi štetu interesima drugih nacija) i njegov razdorni učinak u našem globaliziranom, međusobno povezanom svijetu.

Kontekst

Složeni, suvremeni problemi ne dobivaju uvijek potreban prostor u školama diljem Europe. Želja nam je inspirirati nastavu građanskog odgoja, sociologije, etike ili sata razrednika smislenim sadržajem koji se bavi relevantnim problemima u društvu i istovremeno gradi otpornost mladih i kritičko razmišljanje o ovim temama.

Nacionalizam ne predstavlja tek suvremeni problem, već pojavu čije opetovano oživljavanje izaziva zabrinutost. Proteklih godina svjedočili smo porastu nacionalističkih stavova, često potaknutih populizmom političkih vođa. Kakvu ulogu ima nacionalizam i kako on utječe na pojedince, skupine i društvo u cjelini?

Ciljevi

- podići svijest o problemu (oživljavanja) nacionalizma u svijetu;
- razumjeti razliku između nacionalizma i domoljublja;
- razvijati kritičko razmišljanje učenika o nacionalističkoj retorici i populizmu.

Ishodi učenja

Nakon sata učenici će moći:

- bolje razumjeti nacionalizam i njegove učinke;
- prepoznati nacionalističku retoriku, obrasce i primjere;
- analizirati i objasniti na koji način promicanje domoljublja može na pozitivan način zamijeniti nacionalizam u društvu.

Materijal i oprema

laptop
projektor
zvučnici
internet/Wi-Fi

Trajanje

45 minuta (jedan školski sat)

Tijek nastavnog sata

Uvod (10 minuta)

Nastavnik započinje sat propitujući stavove, pretpostavke i mišljenja učenika na temu nacionalizma. Ovo su neka od pitanja koja možete postaviti u uvodnoj fazi sata:

- Što vam prvo padne na pamet kada čujete riječ 'nacionalizam'?
- Što je 'nacija'? Kako biste ju definirali?
- Smatrate li se 'nacionalistima'? (Ako da, zašto? Ako ne, zašto ne?)

Očekuje se da će neki učenici imati pozitivnu konotaciju koncepta, dok bi neki mogli negativno reagirati na njega. Također je moguće da će neki učenici već u ovoj uvodnoj raspravi napraviti razliku između 'nacionalizma' i 'domoljublja'.

Gledanje kratkog videozapisa Suvremeni izazovi: Nacionalizam (5 minuta)

Reproducirajte videozapis učenicima: depolarisation.eu/hr/nationalism

Razredna rasprava o videozapisu i njegovoj temi (30 minuta)

Korisna pitanja za istraživanje, razmatranje i daljnje promišljanje:

- Koji su ključni pojmovi istraženi u ovom filmu? ('nacionalizam', 'domoljublje' i 'humanizam'.)
- Koja je razlika između nacionalizma i domoljublja?
- Zašto neki svjetski čelnici pribjegavaju upotrebi nacionalizma kako bi privukli više pristalica i sljedbenika?
- Navedite neke primjere nacionalizma u našem društvu. (Koje skupine ili nacije nas 'inspiriraju' da budemo nacionalisti?)
- Navedite primjere domoljublja u našem društvu. (Navedite primjere ljubavi prema domovini koji ne uključuju negativne osjećaje prema nijednoj drugoj skupini u društvu.)
- Zašto se nacionalizam povremeno pojavljuje, i u kojim okolnostima?
- Možete proučiti nedavne primjere bujanja nacionalizma, na primjer 'Make America Great Again'/'America First' i Donald Trump; izlazak Ujedinjenog kraljevstva iz Europske unije uz velike izdatke (Brexit) itd. (Zašto se to dogodilo? Kako je nacionalizam utjecao na te dvije zemlje?)

Izvori

- Projekt DARE, nastavni planovi, dodatni materijali i videozapisi koji se nalaze na stranici projekta: www.depolarisation.eu ili www.resilienteurope.eu

Prilagodba aktivnosti za nastavu na daljinu

Budući da se usredotočuje na razgovor i kritičko promišljanje učenika, ovaj nastavni sat se bez poteškoća može održati u online okruženju. Nakon uvodnog razgovora i početnih asocijacija i pretpostavki, nastavnik može predložiti učenicima da svoje misli zapišu u grupni razgovor. Nakon skeniranja svih ponuđenih odgovora, nastavnik može prozvati jednog ili dva učenika da detaljnije obrazlože svoje odgovore. Ostatak razgovora nakon gledanja videozapisa provodi se u obliku plenarne rasprave (svi zajedno sudjeluju u grupnom razgovoru).

Vrednovanje

Za početak, vrednovati se može učenikova sposobnost razlikovanja karakteristika nacionalizam od onih koje se vezuju uz pojam domoljublja.

Drugi način vrednovanja može biti zadatak prepoznavanja određenog (povijesnog ili suvremenog) slučaja nacionalizma, te provođenje sljedećih koraka:

- a) proučavanje i sinteza njegovih glavnih karakteristika (kako se manifestira?)
- b) identificiranje i opisivanje temeljnog problema ili uzroka nacionalizma
- c) razmišljanje o tome kako bi se nacionalistički stavovi i retorika u ovom konkretnom slučaju mogli 'riješiti' i eventualno preusmjeriti u domenu ili domoljublja ili humanizma.

Ideje za domaću zadaću

Grupni ili individualni zadaci:

- Proučite i napravite analizu drugog predloženog zadatka za vrednovanje (iznad). Napravite prezentaciju ili jednostavno zapišite svoje zaključke.
- Provedite istraživanje u svom neposrednom okruženju. Razgovarajte s poznanicima, prijateljima, obitelji, susjedima, školskim kolegama, nastavnicima, slučajnim prolaznicima na ulici o tome kako oni razlikuju nacionalizam od domoljublja. Intervju možete započeti uvodnim pitanjem, na primjer: "Volite li _____ (ubacite ime svoje države)?" Postavite ljudima i dodatna pitanja, na primjer: "Koji nam osjećaj pomaže popraviti stanje u našoj zemlji - nacionalizam ili domoljublje?" ili "Da danas možete promijeniti jednu stvar u našoj državi, što bi to bilo?" itd. Analizirajte dobivene odgovore i pripremite prezentaciju sa svojim otkrićima uspoređujući primjere različitih izraženih stajališta.